

**Тема: АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ – ПРОВІДНА СКЛАДОВА
АКАДЕМІЧНИХ НАВИЧОК (ACADEMIC SKILLS) МАЙБУТНЬОГО
ФАХІВЦЯ ІЗ ЗВ'ЯЗКІВ З ГРОМАДСЬКІСТЮ**

План

1. Академічна доброчесність – складова академічних навичок.
2. Поняття «академічна доброчесність».
3. Поняття «академічний плагіат» та його різновиди.
4. Техніки уникнення плагіату.
5. Плагіат, не лише як порушення політики академічної доброчесності, а й як загроза репутації та іміджу майбутнього фахівця із зв'язків з громадськістю та ЗВО, де він навчається.

Ключові поняття теми: академічні навички, академічний плагіат, компресійний плагіат, академічна доброчесність, імідж, репутація, майбутній фахівець із зв'язків з громадськістю.

Рекомендована література:

1. Закон України «Про вищу освіту» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (Дата звернення 11.05.2021).
2. Закон України «Про освіту» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (Дата звернення 11.05.2021).
3. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: *Колективна монографія* URL: http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/monografii/Monografiya_young_scientist.pdf (Дата звернення 11.05.2021).
4. Гужва О. Що потрібно знати про плагіат : посібник з академічної грамотності та етики для «чайників». *Головна сторінка репозитарію Львівського державного університету фізичної культури* URL: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/7681> (Дата звернення: 15.07.2021).
5. Положенням про академічну доброчесність здобувачів освіти НаУКМА URL: https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_view/577-polozhennia-pro-akademichnu-dobrochesnist-zdobuvachiv-osvity-u-naukma (Дата звернення 11.05.2021).
6. Кудінов О. І. Основи наукового цитування [Електронний ресурс]. URL: <https://www.donnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/8/2019/08/Kudinov-I.O.-Osnovi-naukovogo-czituvannya.pdf> (Дата звернення 11.05.2021).
7. Чуканова С. О. Академічна доброчесність: презентація до курсу «Вступ до Могилянських студій» (2019/2020 н.р.) // еКМАІР. Київ, 2020.

URL: <http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/11864> (Дата звернення: 25.08.2021).

8. Шліхта Н., Шліхта І. Основи академічного письма: методичні рекомендації та програма курсу. *Головна сторінка репозитарію Львівського державного університету фізичної культури* URL: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/7935> (Дата звернення: 15.07.2021).

9. Academic Skills [Electronic resource] // University of Leeds. – Mode of access: https://library.leeds.ac.uk/info/1401/academic_skills (date of access: 01.08.2021). – Title from screen.

10. Bertram Gallant, Tricia, 1970. Academic integrity in the twenty first century: a teaching and learning imperative / Tricia Bertram Gallant. Middletown, DE : [s. n., 2016]. XVII.143 p.

11. Compression plagiarism: An «under-recognized variety» that software will miss [Electronic resource] // Retraction Watch – Mode of access: <https://retractionwatch.com/2019/05/01/compression-plagiarism-an-under-recognized-variety-that-software-will-miss/> (date of access: 05.08.2021). – Title from screen.

12. Macfarlane, Bruce. Researching with integrity : the ethics of academic enquiry / Bruce Macfarlane. New York : Routledge, [2010]. XV. 190 p.

Формалізована структура змісту теми

1. Академічна доброчесність – складова академічних навичок. Питання із формування та розвитку академічних навичок (Academic Skills) у вищій освіті не є новим для світової наукової спільноти. Ця проблема, що була зумовлена економічними, політичними, соціальними та освітніми потребами суспільства, почала активно розроблятися після Другої світової війни. Проте на сьогодні є відкритим питанням із наповнення переліку Academic Skills, з одного боку, та використання сучасних методів, форм та організації процесу із формування та розвитку академічних навичок. Суспільні, соціальні та економічні зміни постійно впливають на процес корекції переліку академічних навичок. Однією з країн-лідерів із формування та розвитку академічних навичок є Великобританія. Саме тому, варто розглянути досвід цієї країни для розуміння навичок, які формують «Academic Skills». Університетом Лідс (Leeds University) пропонується такий перелік *десяти академічних навичок*:

- академічна доброчесність і протидія плагіату (Academic integrity and plagiarism),
- академічне письмо (Academic writing),
- стратегія читання наукових джерел (Reading),
- навички з цитувань та посилань (Referencing),

- критичне мислення (Critical thinking),
- орієнтація у вимогах до працевлаштування (Employability),
- математика і статистика (Maths and statistics),
- ефективне занотовування (Note making), тайм менеджмент (Time management),
- стратегії пошуку інформації (Searching for information), стратегії та форми онлайн навчання (Online learning),
- стратегії з підготовки до складання іспитів (Revision and exams) [9].

2. Поняття «академічна доброчесність». Серед вітчизняних та зарубіжних науковців [4; 6; 8; 10; 12] існують різні підходи до визначення поняття «академічна доброчесність» (далі – АКДЧ). Проте в Законі України «Про освіту» в статті 42 подано наступне визначення цього поняття: «Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень» [2]. У Законі України «Про вищу освіту» в статті 1 дефініцію «академічна доброчесність» розкрито, як «сукупність етичних принципів та визначених [Законом України](#) «Про освіту», цим Законом та іншими законами України правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень...» [1]. Порушеннями АКДЧ за Законом України «Про освіту» є:

1. академічний плагіат;
2. самоплагіат;
3. фабрикація;
4. фальсифікація;
5. списування;
6. обман;
7. хабарництво;
8. необ'єктивне оцінювання;
9. надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання;
10. вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання.

2. Поняття «академічний плагіат» та його різновиди. Академічний плагіат зазначений в Законі України «Про вищу освіту» першим пунктом як порушення АКДЧ. Відповідно до цього ж Закону у статті 69 зміст

поняття «академічний плагіат» розкрито таким чином, що «Академічним плагіатом визначається оприлюднення (частково або повністю) наукових результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання» [1]. У Законі України «Про освіту» академічним плагіатом вважається – «оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства» [2].

Наразі існують різноманітні визначення видів плагіату серед вітчизняних та іноземних науковців. **Кен К. Вонг виділяє п'ять видів плагіату:**

- Неправильне цитування у тексті та неправильне оформлення бібліографії (неправильний рік видання, помилки у прізвищі автора)
- Неповні цитування та бібліографічний опис (якщо думку висловило кілька авторів)
- Брак бібліографічних посилань (студент/студентка забуває проставити посилання після цитування в тексті)
- Мозаїчний плагіат (студент дуже багато цитує різних авторів, дотримуючись всіх правил проте дає дуже мало власних суджень та пояснень)
- Самоплагіат [7].

Роберт А. Гаррісом визначає плагіат у свій спосіб:

- Цитування, як усне, так і письмове, без посилання на джерело та промовця;
- Присвоєння результатів чужої роботи та видавання їх як власних;
- Нехтування правилами цитування та стилями бібліографічного опису;
- Видавання чужих ідей як своїх власних [7].

Українська дослідниця О. Гужва виділяє іншу класифікацію видів плагіату:

- перефразування частин тексту інших авторів зі зміною порядку слів або наслідування структури їхньої аргументації без посилання на джерело;
- оприлюднення твору, написаного третьою особою на замовлення студента чи викладача;
- списування письмових робіт інших студентів;
- фальсифікація (вигадкування тих чи інших, наприклад, статистичних показників з подальшим вказуванням їх у якості власної роботи);
- реплікація (це процес копіювання даних з одного джерела на багато інших і навпаки, тобто своєрідне «тиражування» інформації без дозволу автора);

- републікація (повторне або багаторазове обнародування в іншому джерелі чужої інформації за справжнім підписом автора й посиланням на джерело);
- рерайт (додавання до чужого матеріалу без дозволу автора додаткової інформації, з переробкою раніше обнародованого матеріалу і заміною слів та виразів);
- компіляція (укладання з кількох чужих матеріалів свого та редагування без дозволу – смислова, стилістична, граматична правка й скорочення чужого матеріалу) [4].

Інший український науковець І. Кудінов має свою точку зору щодо видів плагіату. Він вважає, що «загалом, плагіат можна поділити на три основні типи:

1. Копіювання чужої роботи (як без, так і з відома) та оприлюднення її під своїм іменем.
2. Представлення суміші власних та запозичених в інших аргументів без належного цитування джерел.
3. Перефразування чужої роботи без належно оформленого посилання на оригінального автора або видавця» [6].

3. Техніки уникнення плагіату.

Техніками уникнення плагіату в академічному письмі є

- цитування,
- перефразування,
- узагальнення

Цитування – «це дослівне відтворення фрагменту якогось тексту з обов'язковим посиланням на джерело. Посилання – це вказівка на джерело інформації, що приводиться у приклад (зовнішнє посилання) або запис, що пов'язує між собою частини документа – посилання на розділи, малюнки, таблиці, формули, додатки і т. д. (внутрішнє посилання) [6].

Як зазначає І. Кудінов **перефразування** це – переказ цитати (зазвичай, невеликого фрагменту) своїми словами з обов'язковим посиланням на джерело цитування. При викладі інформації своїми словами не допускається викривлення первинного сенсу тексту. Без посилання на джерело або при дослівному списуванні без лапок текст є плагіатом [6].

Узагальнення – це «стисла версія інформації з джерела оригіналу, а перефразування – інакшим чином сформульовані пункти оригінального тексту. Узагальнення фокусується на головній суті висловлювання» [7].

4. Плагіат, не лише як порушення політики академічної доброчесності, а й загроза іміджу майбутнього фахівця із зв'язків з громадськістю та ЗВО, де він навчається. У сучасному суспільстві

дотримання політики академічної доброчесності – це репутаційний імідж закладу вищої освіти. Дотримання академічної доброчесності, в умовах реформування вищої освіти України, дає ЗВО конкурентну перевагу на ринку освітніх послуг, оскільки забезпечує йому реноме відповідального суб'єкта в цій сфері діяльності. Не можемо не погодитися з А. Артюховим, що це питання ділової репутації, іміджеве питання. У всьому цивілізованому світі академічна доброчесність і ставлення до неї в університеті є важливим маркером для фінансових донорів і грантодавців. Від цього залежить перспектива їх подальшої співпраці з навчальним закладом [3].

Майбутній фахівець із зв'язків з громадськістю, сприяючи розвитку академічного середовища та імплементації політики академічної доброчесності, формує власний імідж і професійну репутацію та також репутаційний імідж ЗВО, де він навчається.

Завдання та тест

Завдання 1. Аналіз різноманіття визначень поняття «академічна доброчесність»

Проаналізуйте різницю в підходах до визначення поняття «академічна доброчесність» в наукових працях вітчизняних та зарубіжних авторів за державами [4; 6; 8; 10; 12].

Завдання 2. Ознайомлення з правилами дотримання та порушеннями академічної доброчесності та відповідальності за порушення АКДЧ

Проаналізуйте Закон України «Про освіту» [2] (стаття 42). Дайте відповіді на наступні запитання.

1. Що передбачає собою дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками?
2. Що передбачає собою дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти?
3. Що вважається порушенням академічної доброчесності?
4. Які види академічної відповідальності можуть бути застосовані до педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників закладів освіти та здобувачів освіти?

Дидактичний тест

ІНСТРУКЦІЯ. Необхідно встановити відповідність між лівими і правим елементами завдання, а відповідь записати у вигляді правильної комбінації цифр і букв.

А. це точне копіювання першоджерела, що переписується без істотних змін як власне, копіювання великих кусків авторського тексту без	1.Компресійний плагіат
--	-------------------------------

посилань на джерело, видаючи його за власний.	
В. це компіляція декількох джерел та перефразування окремих слів. В результаті з'являється мозаїка, в якій не зрозуміло, де закінчується одне джерело, де починається інше, де коментар автора.	2. Дослівний плагіат
С. це перетворення довгого наукового тексту в короткий, а короткий та публікація під різними авторами (стиснення книги до статті, абзаци в книзі скорочуються до пропозицій, а довгі речення скорочуються до коротких).	3. Мозаїчний плагіат

Відповідь : 1. _____, 2 . _____, 3. _____

Завдання 3. Дискусія на тему «Порушення політики академічної доброчесності в університеті, як загроза іміджу майбутнього фахівця із зв'язків з громадськістю та загроза іміджу університету»

Попередньо, до дискусії, здобувачі/здобувачки мають бути ознайомлені з «Положенням про академічну доброчесність здобувачів освіти НаУКМА» [5], [Законом України](#) «Про освіту» [2], [Законом України](#) «Про вищу освіту» [1]. Студенти мають аргументувати, чому порушення політики академічної доброчесності в університеті негативно впливає на імідж майбутнього фахівця із зв'язків та імідж університету в цілому.

Контрольні запитання

1. Чи вважається академічна доброчесність, складовою академічних навичок?
2. Що таке академічна доброчесність?
3. Назвіть види порушення академічної доброчесності?
4. Що таке «академічний плагіат»?
5. Які різновиди академічного плагіату Ви знаєте?
6. Які техніки уникнення плагіату Вам відомі?
7. Які можливі негативні наслідки для іміджу майбутнього фахівця із зв'язків та іміджу університету при порушенні політики академічної доброчесності в університеті?

Теми для дискусії або презентацій

1. Важливість дотримання політики академічної доброчесності в освітньому просторі для розбудови позитивного іміджу закладів вищої освіти.
2. Академічна доброчесність як складова позитивного іміджу майбутнього фахівця із зв'язків з громадськістю.
3. Зумисний та незумисний плагіат.

4. Різниця між плагіатом та академічним плагіатом: етичні аспекти.
5. Важливість та необхідність усного цитування в професійній діяльності майбутнього фахівця із зв'язків з громадськістю.

Завдання для самостійної роботи

- Розгляньте джерело: Compression plagiarism: An «under-recognized variety» that software will miss [Electronic resource] // Retraction Watch – Mode of access: <https://retractionwatch.com/2019/05/01/compression-plagiarism-an-under-recognized-variety-that-software-will-miss/> (date of access: 05.08.2021). – Title from screen. Ознайомтеся з таким видом плагіату, як «компресійний плагіат».
- Ознайомитися з джерелом: Гужва О. Що потрібно знати про плагіат : посібник з академічної грамотності та етики для «чайників». Головна сторінка репозитарію Львівського державного університету фізичної культури URL:<http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/7681> (дата звернення: 15.07.2021). Зверніть увагу на перефразування іноземних джерел.
- Розглянути джерело: Чуканова С. О. Академічна доброчесність: презентація до курсу «Вступ до Могилянських студій» (2019/2020 н. р.) // еКМАІР. Київ, 2020. URL:<http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/11864> (Дата звернення: 25.08.2021). __Проаналізувати існуючі кодекси честі університетів. Дайте відповідь на питання: «Яким чином кодекси честі університету сприяють політиці академічної доброчесності в ЗВО та зміцнюють репутаційний імідж університету?».

Topic: Academic integrity as a component of the Academic Skills of the future public relations specialist

Annotation

The topic of academic integrity as a component of the academic Skills of the future public relations specialist is an important part of the undergraduate degree in the context of the development of the Academic Skills of students in this specialty. And there is also a need to educate future public relations specialists to have to follow the rules of academic integrity. Following these rules contributes to improving the reputation and image of the student himself and the university where he studies.

Keywords: *Academic Skills, plagiarism, Academic Integrity, compression plagiarism, image, reputation, future public relations specialist.*